

Dr. H.F. Kohlbrugge

Tekst: 2 JOHANNES 1 vers 9a.

Een ieder, die overtreedt, en niet blijft in de leer van Christus die heeft God niet.

Geliefden!

In deze ure wens ik u, nog meer bepaald, het een en ander aangaande de leer van Christus voor te houden. Dit zeg ik u allereerst van deze leer, dat zij een levende leer is; van haar is het, dat een Apostel getuigt: "Het Woord Gods is levend en krachtig, en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard, en gaat door tot de verdeling der ziel en des geestes en der samenvoegselen en des mergs, en is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten, en daar is geen schepsel onzichtbaar voor hem; maar alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen Desgenen, met wie wij te doen hebben." (Hebr. 4:10 13) Daarom vraagt ook de Heere bij Jeremia, waar Hij de profeten, die leugens profeteerden, overhoop werpt: "Zou zich iemand in verborgen plaatsen kunnen verbergen, dat Ik hem niet zou zien? spreekt de Heere. Vervul Ik niet de hemel en de aarde? spreekt de Heere. Is Mijn Woord niet zo, als een vuur? spreekt de Heere; en als een hamer, die een steenrots te morzel slaat?" (Jeremia 23:24, 29) Ja, een levende leer is de leer van Christus. Immers overtuigt de Heilige Geest de wereld van zonde en van gerechtigheid en van oordeel (Joh. 16: 8), en handhaaft Hij juist in zodanige overtuiging de waarheid, de volkomen betrouwbaarheid en de heerlijkheid van de leer van Christus in de gewetens van alle mensen.

De leer van Christus, hoe ook verdacht gemaakt, hoe ook miskend en verworpen, hoe ook bespot en gesmaad, hoe ook als gevaarlijk en verderfelijk gebrandmerkt, zodat een gehele wereld, zij moge nu vroom zijn in zichzelf of goddeloos, de getuigen dier leer als "zondaren" veroordeelt (Rom. 3: 7) en Als zulken, die de mensen aanraden, dat zij God zullen dienen tegen de Wet" (Hand. 18:13) en haar belijders kentekent als "een sekte, die overal tegengesproken wordt" (Hand. 28: 22), zij wordt nochtans gerechtvaardigd en zal gerechtvaardigd blijven door de eeuwige Geest als een kracht Gods tot zaligheid van allen, die haar geloven. De leer van Christus is het Evangelie van de Zoon van God, de Kracht (Macht) Gods en de Wijsheid Gods; het is het Woord des kruises, een dwaasheid weliswaar dengenen, die verloren gaan, maar voor ons, die behouden (zalig) worden, is het een kracht Gods (1 Kor. 1:18), is het dat, wat God kan en vermag, om ons verlost te hebben. Daarom zal deze leer zich wel altijd blijven betonen als een levende leer, van het éne einde der aarde tot het andere, overal waar nog een arm zondaar gevonden wordt, wie het om gerechtigheid, om waarheid in het binnenste voor God, om de verborgen wijsheid te doen is. en ik weet het, dat, zo min als ik tot hiertoe ben beschaamd geworden met deze leer, ik voortaan evenmin met haar beschaamd zal uitkomen, en dat ook u er niet mede te schande zult worden, indien u met een waarachtig voornemen des harten in deze leer blijft. De leer van Christus is in de christelijke wereld onbekend geworden; aan ulieden heeft de Heere ze bekend gemaakt. De tijd is kort; de afval van Christus neemt op een schrikbarende wijze toe; de mens der zonde, de zoon des verderfs, heeft zich gezet in de tempel Gods,

zichzelf uitgevende alsof hij God ware. (2 Thess. 2: 3, 4) Welaan dan, laat ons de Heere aanroepen, dat Hij ons het rechte verstand geve van Zijn leer, en Hij ons in dezelve verzegele door Zijn Heilige Geest, opdat wij in deze leer onstraffelijk bevonden mogen worden, als Hij komen zal. Die in de leer van Christus blijft, deze heeft beiden, de Vader en de Zoon, getuigt de Apostel Johannes; en wederom: Een iegelijk, Die overtreedt en niet blijft in de leer van Christus, die heeft God niet (die heeft geen God)

Het is duidelijk, dat deze Zendbrief een waarschuwing is voor verleiding. Toen Johannes deze Brief schreef, droeg hij het nameloze leed met zich om, dat ook Paulus in zich omdroeg, toen hij aan de Korinthiërs schreef: "Ik ben ijverig over u met een ijver Gods, want ik heb ulieden toebereid, om u als een reine maagd één man voor te stellen, namelijk Christus. Doch ik vrees, dat niet enigszins, gelijk de slang Eva door haar arglistigheid bedrogen heeft, zo Uw zinnen bedorven worden, om af te wijken van de eenvoudigheid, die in Christus is"; toen hij er over klaagde, dat zij oor en hart leenden aan een anderen Jezus, die hij hun niet gepredikt, aan een anderen geest, die zij niet ontvangen hadden, en aan een ander evangelie, dat zij niet aangenomen hadden. (2 Kor. 11: 2-4) Deswege schrijft hij ook aan hen: "En wij, als medearbeidende, bidden u ook, dat u de genade Gods niet te vergeefs moogt ontvangen hebben." (2 Kor. 6: 1) De aanzienlijke vrouw, aan wie Johannes schreef, was ook in gevaar; zij stond op het punt, haar zinnen te laten verleiden, om af te wijken van de eenvoudigheid, die in Christus is, of wel, zij was reeds met haar hart tot een ander evangelie overgebracht. Dit zien wij uit vers 8, waar de Apostel schrijft: "Zie toe voor uzelve, dat wij niet verliezen hetgeen wij gearbeid hebben, maar een volle loon ontvangen." Met de grootste tederheid en hoge ernst der liefde waarschuwt hij deze vrouw, of roept haar terug van de weg des verderfs. en daar de liefde alle dingen hoopt, zo schrijft hij: "Om der waarheid wil, die in ons blijft en met ons zal zijn in eeuwigheid: genade, barmhartigheid, vrede zij met ulieden." (Vers 2, 3) zo doet hier Johannes, evenals de Apostel Paulus, waar hij aan de Hebreëen schrijft: "Maar, Geliefden, wij ver zekere ons van u betere dingen, en met de zaligheid gevoegd." (Hebr. 6: 9) Waarschijnlijk had Johannes van de zuster van deze aanzienlijke vrouw vernomen, hoe het met haar gesteld was, en nu roept hij haar wakker door middel van het gezonde geloof harer kinderen en der kinderen harer zuster, opdat zij toch wél zou weten, van welk heil en van welke heerlijke uitzichten zij zich had laten afbrengen. Opdat zij zich nu niet mocht laten imponeren door enig eerwaardig uiterlijk der verleiders en zich niet onder hun macht en hun invloed zou laten brengen, noemt hij zich "de ouderling" (Vers 1.) opdat zij toch wel versta, dat zijn hoge jaren en ondervinding ook iets betekenden, en dat, indien anderen in aanzien waren hij er dan nog veelmeer aanspraak op maken kon, daar hij aan haar en aan de gehele Gemeente niet anders dan trouw en liefde had bewezen. en opdat zij nu met beslistheid zou handelen, en zij voor alle gevaar der gemeenschap met de verleiders zou beveiligd zijn, verbiedt hij haar (in vers 10) aan de verleiders zulke maatschappelijke plichtplegingen of burgerlijke beleefdheden te betonen als vooral naar de Oosterse zeden niet zonder vriendschapsbetuigingen konden bewezen worden.

Waarheid en liefde, dat is het, wat de verleiders het meest in de mond hebben; vandaar, dat hij het haar tot vijfmalen toe geeft te verstaan, dat de waarheid alleen te vinden is in de gemeenschap der Apostelen en dergenen, die het met hen houden; en dat hij van de oude waarheid geen haarbreed afgeweken was, weswege hij dan ook schrijft, dat hij niet met een nieuw gebod komt, gelijk de verleiders doen, die met nieuwe geboden, met "gebod op gebod", komen, maar dat hij haar het oude voorhoudt, dat de ganse Gemeente van de beginne af aan gehad heeft; en dat de liefde daarin bestaat, dat zij in de ware leer én in de gemeenschap met de broeders blijve; want daar is de gemeenschap met de Vader en de Zoon, en wordt het gebod der liefde van God en van de naasten vervuld. Teder gedraagt de Apostel zich jegens deze vrouw; hij bidt haar (Vers 5), terwijl hij haar had kunnen bevelen of haar geheel had kunnen terneerslaan; maar zeer nadrukkelijk en met scherpe woorden spreekt hij het ook uit, dat wie in de leer van Christus niet blijft, God niet heeft; hij noemt in de gestrengheid der liefde, welke haat die de Heere haten, de verleiders bij hun rechten naam, doch de vrouw zelve, aan wie hij schrijft, noemt hij een uitverkorene, omdat de leer van Christus tot haar gekomen en door haar erkend was geworden, en haar zuster noemt hij eveneens een uitverkorene, omdat zij in de genade stond, en omdat hij verhoeden wilde, dat bij de vrouw

"enige wortel der bitterheid" (Hebr. 12:15) jegens haar zuster opkomen mocht. Hij belooft haar persoonlijk te zullen bezoeken, om dan alle bedenkingen en twijfelingen, die de verleiders tegen deze leer in haar hart geworpen hadden, door zijn tegenwoordigheid en door van mond tot mond met haar te spreken, bij haar weg te nemen. en met het woordje namen" spreekt hij zijn vertrouwen in de Heere uit, dat deze zijn korte zendbrief, bezegeld met veel verzuchtingen tot de Heere, vrucht voor de eeuwigheid zal gedragen hebben. Dit zij in het kort gezegd over de betekenis van deze gouden Epistel. Wat nu de toepassing op ons aangaat, zo meen ik, dat wij voor alle dingen hebben acht te geven op het Apostolische woord "leer", en wel: *"leer van Christus."*

In de leer ligt het volgende leven. De jongen, het meisje wordt in de leer gedaan; zij moeten onderwijs ontvangen in enig vak, ambacht, bedrijf of handwerk, om later daarvan te leven, of als zij eenmaal een huishouding inrichten, die, onafhankelijk van anderen, te kunnen staande houden. Wie in zijn vak niet goed onderwezen is, die zal het hem toevertrouwde werk niet goed leveren; en wie het huishouden niet kent, bij die zal orde en netheid ontbreken, hij zal tot gebrek komen; en wie zich niet houdt bij hetgeen, waarin hij goed is onderwezen, wie in hetgeen hij geleerd heeft, niet blijft, die brengt niets goeds tot stand. Dit weten wij van de dingen van dit tijdelijk leven. Er bestaat echter ook een leer, door welke men geleerd wordt de Heere te vrezen, dat is: met een goed geweten voor Gods Aangezicht te wandelen en zo onberispelijk voor Hem bevonden te worden in zijn toekomst; of wel een leer, waarin men onderwezen wordt, om getroost te leven en zalig te sterven; een leer, vol van beloften voor het tegenwoordige en het toekomstige leven. Deze leer heet "de leer van Christus", en het heeft de Heere behaagd het onderwijs daarin niet door engelen, maar door mensen aan ons te laten geven, door mensen weliswaar van gelijke bewegingen als de anderen, maar die bekeerd zijn geworden om ook anderen te bekeren. Daarom heeft ook de hoofdman Cornelius (zie Handelingen 10) niet van de engel, die hem verschenen, de woorden van de weg der zaligheid vernomen, maar aldus sprak de engel tot hem: "Ontbied Simon, die toegenamd wordt Petrus, deze zal u zeggen wat u doen moet"; daarom zeiden ook de afgezonden tot Petrus: "Hij is vermaand van een heiligen engel, dat hij u zou ontbieden te zijnen huize, en dat hij van u woorden der zaligheid zou horen."

De Apostelen zijn in de Heilige Geest er van overtuigd geweest, dat zij niet van noch door mensen gezonden waren, maar door Jezus Christus en God de Vader. Zij wisten dan, dat zij een leer verkondigden, welke de Heilige Geest hen geleerd had, dat zij het onderwijs in die leer gaven met woorden, die de Heilige Geest hen ook geleerd had. en aangezien het een leer was niet van deze vergankelijke tijd, maar een levende en levendmakende leer uit het hart Gods, daarom konden zij niet anders dan zij dit betuigen: Blijft in deze leer, zoals wij ze u geleerd hebben, dan zult gij zalig worden, dan blijft gij in God, en God in u, dan hebt gij de Vader en de Zoon. Vandaar verwijzen zij ook hun discipelen steeds naar het onderwijs, dat zij hun gegeven hadden; gelijk Johannes dat doet zowel in deze als in de eerste Zendbrief; zo Lukas in het begin van Zijn Evangelie (Hoofdstuk 1:4; en Paulus in de eerste Brief aan de Korinthiërs (Hoofdstuk 15: 1), in de Brief aan de Galaten (Hoofd. 1: 8), aan de Filippensen (Hoofdstuk 3:1), in de Brief aan de Hebreëen (Hoofdstuk 2: 1 en 3) en verder overal; zo ook Petrus in zijn tweede Brief (Hoofdstuk 1:15, 16). Aan het onderwijs, aan de leer, aan het Woord hechten allen, die overgeestelijk zijn, weinig waarde; zij bewegen zich in schijnbare ootmoedigheid, in een toverhemel van eigenwillige geestelijkheid, zij roepen: "geest, geest!" en bedienen zich slechts van het Woord, zoals de duivel er zich van bedient en steeds bediend heeft, zodat hun geest en geestelijk bestaan de hoogste macht vertegenwoordigt; daarentegen heeft het Woord of de leer bij hen slechts een ondergeschikte macht, dat is eigenlijk gezegd: heeft volstrekt geen macht. Onze Heere echter zegt: "Indien gij in Mij blijft, en Mijn woorden in u blijven", en wederom: "Indien gij Mijn geboden bewaart, zo zult gij in Mijn liefde blijven", en de Apostel Paulus: "Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods"; en daarom betuigt ook de Apostel Johannes: "Die in de leer van Christus blijft, deze heeft beiden, den Vader en de Zoon."

Wat nu de leer van Christus is, dat geeft de Apostel Johannes in weinige woorden te verstaan, als hij in het 7de vers van deze Brief schrijft: "Veel verleiders zijn er in de wereld gekomen, die niet belijden, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is."

Zo is dan, volgens hem, dit de leer van Christus: dat Jezus Christus een in het vlees gekomen is, zoals wij dit ook zien uit zijnen eerste Brief, hoofdstuk 4:2 en 3: "Hieraan kent u de Geest van God: alle geest, die belijdt dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is uit God; en alle geest, die niet belijdt, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is uit God niet, maar dit is de geest van de antichrist, welke geest u gehoord hebt, dat komen zal, en is nu alreeds in de wereld."

Wat heeft hij daarmee willen zeggen?

Hetgeen de apostel zegt: Hoe zult gij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen? Dewelke begonnen zijnde verkondigd te worden door de Heere; aan ons bevestigd is geworden van degenen, die Hem gehoord hebben." Zo zegt ook Petrus: (2 Petrus 1:15, 16) "Ik zal ook naarstigheid doen bij alle gelegenheid, dat u na Mijn uitgang moogt van deze dingen gedachtenis hebben want wij zijn geen kunstig verdichte fabelen nagevolgd, als wij u bekend gemaakt hebben de kracht en toekomst onzes Heeren Jezus Christus, maar wij zijn aanschouwers geweest van Zijn Majesteit."

Men is algemeen van mening, dat Johannes zulke verleiders heeft aangeduid, die voorgeven, dat Jezus Christus niet een ware menselijke natuur uit het vlees en bloed der maagd Maria aangenomen heeft, maar een schijnlichaam. indien deze verleiders met zo'n ongerijmde ketterij waren voor de dag gekomen, ik laat het aan Uw eigen nadenken over, of al die geliefden, aan welke Johannes deze drie Brieven schreef, bij de zalving, die in hen was, door zo'n leugenleer hadden betoverd kunnen worden, en of de Heilige Geest het wel der moeite waardig zou geacht hebben, tegen zulke dwaasheid te waarschuwen. Dat overigens de leer der verleiders in de grond der zaak hierop neerkwam, is wat anders. Wanneer deze uitdrukking: "Jezus Christus is Een in het vlees Gekomene" alleen betekent: "Jezus Christus is in waarheid door een maagd ontvangen en geboren geworden", dan zijn allen, die dat belijden, uit God geboren; want de Apostel schrijft in de eerste Brief, hoofdstuk 4: 2: "Alle geest, die belijdt, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is uit God." Omdat echter de Schrift niet kan gebroken worden, als zou zij destijds iets gezegd hebben, wat thans naar Geest en waarheid niet meer geldend zou zijn; en omdat de ondervinding het steeds geleerd heeft, dat waarlijk niet allen uit God zijn, die belijden, dat Jezus Christus uit de maagd geboren is, als een waarachtig mens, men denke slechts aan de pauselijke kerk, zo moet Johannes ongetwijfeld nog iets meer daaronder verstaan hebben.

De Apostel Johannes heeft dan ook niet alleen willen zeggen, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, zoals LUTHER vertaald heeft, maar heeft ook daarmee willen te kennen geven, in welke toestand Jezus Christus hier geweest is, toen Hij uit de maagd Maria geboren werd, en in welke toestand Jezus Christus alles voor ons gedaan en geleden heeft. Als Johannes zegt, dat Jezus Christus gekomen is, zo geeft hij daarmee te verstaan, dat Hij tevoren bij de Vader was en van de Vader gekomen is, en bewijst zo zijn eeuwige Godheid, da Hij Gods Zoon is, dat is eenswezens met de Vader; en wederom, als hij schrijft, dat Hij gekozene is, zo geeft hij daarmee te verstaan, dat Jezus Christus een waarachtig mens is geweest, van dezelfde natuur als wij. Wanneer hij echter daarbij voegt "in het vlees", zo wijst hij daarmee de toestand aan, waarin Jezus Christus hier op aarde was, en waarin Hij alles gedaan en geleden heeft. Deze toestand noemt hij "vlees"; de verleiders nu hebben Jezus Christus wel beleden, maar hebben miskend, in welke toestand Hij hier op aarde geweest is.

- "Vlees" wordt genoemd de mens geheel en al, zoals hij door zijn moedwillige ongehoorzaamheid, door verleiding des duivels, uit het Woord Gods uitgevallen is, doordat hij Gods gebod overtreden heeft en zo van God, in wie hij zijn leven had, geheel vervreemd is geworden, en nu daarheen gaat als zonde, beladen met de vloek, ter prooi aan dien, die het geweld des doods heeft, ganselijk buiten staat, Gode te behagen of zijn Wet te vervullen en zich trots al het tegenstrijdige aan God te houden; prijsgegeven

aan elke inwerking van alle zichtbare en onzichtbare machten, welke tegen de levende God strijdvoeren. Dat Jezus Christus in zulk vlees gekomen is, erkenden en beleden de veel verleiders niet, die ten tijde van Johannes in de wereld gekomen waren. U, mijn Geliefden, hebt in dit woord Gods het kenteken ontvangen, wie de verleider en antichrist is, te weten degene, die zulks niet belijdt.

- Vlees heet ook bij God *zonde*, en zijn inwendig bestaan, bedenken en doen heet bij God ook zonde. Dat Jezus Christus in zulk vlees gekomen is, getuigt de Apostel Paulus ook, waar hij schrijft: "God heeft Hem zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem" (2 Kor. 5:21); en wederom: "Christus is een vloek geworden voor ons" (Gal. 3:13); en zo lezen wij ook: "Hij moest in alles de broeders gelijk worden, opdat Hij een barmhartig en een getrouw Hogepriester zou zijn in de dingen, die bij God te doen waren, om de zonden des volks te verzoenen; want in hetgeen Hij Zelf, verzocht zijnde, geleden heeft, kan Hij dengenen, die verzocht worden, te hulp komen" (Hebr. 2:17, 18).

Hoe waarachtig het is, dat Jezus Christus in zulk vlees gekomen is, zien wij nog, onder anderen, uit drie Psalmen.

- Vooreerst uit de 40ste Psalm, waar wij de Heere horen klagen (in het 13de vers): "Mijn ongerechtigheden hebben Mij aangegrepen, dat Ik niet heb kunnen zien; zij zijn menigvuldiger dan de haar Mijns hoofds." En dat Christus in deze Psalm spreekt, zal ik wel niet behoeven te bewijzen; wij zien dit uit de Verzen 7, 8 en 9.
- En zo bidt onze Heere in de 41ste Psalm (want dat Hij het is, Die daar bidt, zien wij uit het 10de vers): "Ik zeide: o Heere! wees Mij genadig, genees Mijn ziel, want Ik heb tegen U gezondigd."
- Zo ook horen wij de Heere in de 69ste Psalm spreken (wij zien daar weer uit het 10de vers, dat het onze Heere is, Die in deze Psalm spreekt): "O God, Gij weet van Mijn dwaasheid, en Mijn schulden zijn voor u niet verborgen."

Evenzeer als ik wel weet, dat de hogepriesters en schriftgeleerden *Mijn Heere*, ofschoon zij het weten konden, dat Hij van de doden opgestaan was, *een verleider* noemden, opdat zij het loon hunner verleiding mochten behouden (Matth. 27: 63), zo weet ik evengoed, dat de antichrist aan mij geen betere naam geeft, omdat ik deze oude waarheid tot uw eeuwige troost weer onder u verkondig. Maar het Woord Gods is een tweesnijdend zwaard. Dengene dan, die in deze leer een oorzaak mochten menen te vinden voor het vlees, hetwelk de ketterij liefheeft, om aan de zonde de teugel te kunnen vieren, hun worde het voorgehouden, dat Jezus Christus daarom toch geen zondaar is geweest; want Hij werd door de werking des Heiligen Geestes en de overschaduwing des Allerhoogsten uit Maria, de maagd, geboren (Luc. 1: 35), en daarom door de engel Gabriël "dat Heilige" genoemd; en de Vader getuigt van Hem: "Deze is Mijn Zoon, mijn Geliefde, in Denwelke Ik Mijn welbehagen heb." Hijzelf spreekt het uit; "Wie van u overtuigt Mij van zonde?" (Joh. 8:46.) Ook schrijft de Apostel Paulus: "Die geen zonde gekend heeft" (2 Kor. 5:21) en wederom: "Hij is in alle dingen, gelijk als wij, verzocht geweest, (doch) zonder zonde" (Hebr. 4: 15); en net zo schrijft de Apostel Petrus: "Hij heeft geen zonde gedaan, en daar is geen bedrog in Zijn mond gevonden." (1 Petrus 2:22)

"Maar hierin ligt dan toch een tegenstrijdigheid", zal menigeen denken.

Ik antwoord daarop: Blijft dan een koning niet koning, wanneer hij zich in een armoedige woning begeeft en in de uiterlijke gedaante van de arme en ellendige onderdaan verschijnt, in volkomen gelijkheid met zo'n arme en met diens armoede? Is de koning dan niet arm en ellendig met de ellendige? Is hij dan niet waarachtig arm en ellendig voor de ellendige? Is desniettemin zodanige armoede en zo'n ellende voor hem niet iets vreemds? Is hij nu daarom arm en ellendig van zichzelf, of is en blijft hij niet, ondanks dat alles, de machtige en grote koning? En wanneer hij nu met de ellendige middelen, die voorhanden zijn, door zijn wijsheid alles weer zo herstelt, dat al wat hij ter hand neemt, van het begin tot het einde, goed gelukt, niettegenstaande hem alle ding onder de handen schijnt afgebroken te worden, zal het dan niet openbaar

worden, dat hij waarlijk voor de arme en ellendige arm en ellendig is geweest, en dat hij nochtans gebleven is geheel en al rijk van goedheid, en dat hij alles onberispelijk weer heeft daargesteld?

Nu , zo was onze grote Koning heilig van Zijn ontvangenis en geboorte af aan; zo heeft Hij volstrekt geen zonde gekend; zo deed Hij alles, zonder dat Hij zonde deed; zo kwam Hij als overwinnaar uit elke verzoening te voorschijn zonder zonde; zo stelde Hij alles zonder zonde weer in het recht, en zo is en was Hij nochtans een in het vlees Gekomene. De gehele toestand, waarin de Heere Zich bevond, was onze toestand; die toestand was Hem vreemd en moest Hem vreemd blijven, niet alleen voor zover Hij Gods Zoon was, maar ook voor zover Hij mens was. Onze toestand was het, waarin Hij Zich bevond als onze Middelaar en Plaatsbekleder, als een Schuld- en Zoenoffer voor ons; en in deze zin staat geschreven: "Waarlijk, Hij heeft onze ziekten op Zich genomen en onze smarten heeft Hij gedragen; Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door zijn striemen is ons genezing geworden." en wederom: "De Heere heeft ons aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen" (Jesaja 53: 4 - 6); en wederom: "Hij heeft Zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen op het hout." (1 Petrus 2: 24)

Zo zijn het dan onze zonden, die de Heere gevoelt, wanneer Hij daarover in de Psalmen klaagt, onze zonden, welke Hij als het Lam Gods wegdraagt. Maar deze zonden heeft Hij in Zijn lichaam en in zijn ziel in haar ganse verschrikkelijke macht gevoeld, en daarbij de rechtvaardige toorn Gods tegen zulke zonden. En omdat Hij de Heilige Gods was, is juist voor Hem dat gevoel van deze zonden zoveel te verschrikkelijker geweest. Maar van welke zonden? Waren het de zonden van onkuisheid misschien, van nijd en moord, in één woord: van haat jegens God en de naaste? Geenszins. Dat noemen wij zonden, terwijl wij dat, wat dieper ligt, en waaruit alles, wat ons in het oog valt, voortspuit, weinig tellen. Het was het gehele "van God afgescheiden-zijn" en de volstreckte machteloosheid des vleses, om nochtans aan Gods raad ter zaligheid vast te houden, vast te houden aan Zijn woord en Zijn genadige wil, dat was het, wat Hij, in onze toestand zijnde en om onzenwil, doormaakte, bij het gevoel, dat Hij het op Zich genomen had, God wederom te verheerlijken op de aarde en het werk te voleindigen, waartoe de Vader Hem in de wereld gezonden had om te doen. Daarom lezen wij ook van Hem: dat Hij in de dagen Zijns vleses gebeden en smekingen tot Dengene, Die Hem uit de dood kon verlossen, met sterke roeping en tranen geofferd heeft (Hebr. 5: 7). Zo heeft Hij dan het gehele dood-zijn van het vlees in Zijn vlees gevoeld, ten opzichte van God, Die ons leven is, ten opzichte van Zijnen wil, Zijn woord en Zijn raad, en heeft nochtans, ondanks deze dood, welke Hij, met al wat daaruit voortkomt, Zijn zonden noemde, het leven uit God, zonder zonde, ons wedergebracht, en is ons, die Hem gehoorzaam zijn, een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden. (Hebr. 5: 9)

Maar waarom beleden de verleiders deze waarheid niet? Omdat het hun niet ging om God en om gerechtigheid des levens, niet om het wandelen in Zijn geboden, maar de buik was hun God, en zij zochten ijdele eer. deze verzonnen nu een ijdele leer, welke de mens, die naar gerechtigheid hongert, onbevredigd laat. Volgens hun leer was Jezus Christus weliswaar de Zaligmaker der wereld; maar: om het kwaad, dat in de wereld is, te bedwingen en te overwinnen, om de wereld en de zonde te overwinnen, was er iets meer nodig dan het geloof aan het Woord God s; daarvoor moest de mens, zo leerden zij, zich een zekere geestelijkheid eigen maken, en door de kracht van zodanige geestelijkheid zich boven het kwaad verheffen en het boze overwinnen. Daartoe diende, volgens hen, bijzonder de besnijdenis. Zij namen daarbij de schijn aan van bijzonder geestelijk te zijn, wierpen alle schuld op het vlees dat is, op het lichaam. Daarom moest het vlees door eigenwillige wandel ten onder gebracht worden. en omdat het vlees, gelijk zij het verstonden, zo slecht in hun ogen was, daarom kon Jezus Christus onmogelijk in zulk vlees gekomen zijn. Zij wilden het niet weten, dat zij zelf vlees waren, dat zij voor de Wet Gods vleselijk waren en onder de zonde verkocht. Dat wilden zij daarom niet weten, omdat zij het recht der Wet niet in zich wilden vervuld hebben (Rom. 8: 4) Zij wilden niet in waarheid afstand gedaan hebben van de zonde en haar genot, want zij waren aardsgezind. Nu deden zij zich geveinsd voor als iets bijzonders te zijn,

hielden de mensen allerlei geboden voor, en het einde van zo'n dweperij was gedurig geestelijke en lichamelijke echtbreuk en allerlei hoererie. Laat dit echter de troost uit deze leer zijn voor u allen, die Gods Woord en zijn Wet boven alle dingen gekozen hebt, om daarnaar te wandelen en daarin te blijven; voor u allen, die het gevoelt, hoe onmogelijk het voor ons is, aan geloof alleen vast te houden; voor u, die de verschrikkelijke dood tegen het leven Gods in u gevoelt, die het diep beseft, welk een zwaar stuk het is, met nood en dood en verlorenheid voor ogen, nochtans in het Woord der eeuwige genade te blijven en daarin Gods raad te dienen, en die uzelf juist, omdat dit zo zwaar valt, bevindt aan een opene stad gelijk te zijn, waar al wat u schrik aanjaagt binnenstormt, om u het geloof te ontroven. Laat dit uw troost zijn: dat juist deze uw dood u niet zal verre houden van het leven, maar dat u nochtans aan eeuwige genade en ontferming moogt vasthouden; dat u mag hopen tegen hoop, dat u, hoezeer ook alles "nee" roept, "amen" zegt op het Evangelie van Christus, en daarop ge uw hoofd neerlegt, wanneer de dood komt; dat u ook met vol vertrouwen u daarop verlaat, hoe ook van zonde, duivel en wereld bestookt. Want om uw onbekwaamheid tot al wat goed is zal de barmhartige Hogepriester u niet verdoemen. Hij toch heeft juist dat, wat de wortel en oorzaak der zonde is, voor ons en in onze plaats tot het uiterste toe geleden en Voorgestaan, heeft dat als 't ware uitgedronken, maar Hij heeft overwonnen, opdat wij door zijn onberispelijke overwinning nochtans het eeuwige leven hebben van de Vader door Hem, en opdat wij het ondervinden, hoe door Zijnen, door Hem ons verworvene Geest des geloofs, niettegenstaande dat wij "vlees" zijn, dat wij geheel van God af en vervreemd zijn en tot alles onbekwaam, Zijn woord nochtans alles in ons daarstelt wat Hem welgevallig is.

Onze lieve en getrouwe Heiland, de grote Herder van Zijn schapen, zende u van de Vader neer Zijn Heilige Geest, om deze dingen, waarin alleen de arme en ellendige zijn leven heeft, zo te verstaan, als zij naar Geest willen verstaan zijn, opdat u allen, verlost zijnde uit en bewaard zijnde voor de verderfelijke leer van de antichrist, des Heeren toekomst moogt verwachten met blijdschap en met een goed geweten, dat alleen in deze weg gereinigd wordt van dode werken! AMEN

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 8 Juli 1849, 's voormiddags.

Tekst: 2 JOHANNES 1 vers 9b.

Die in de leer van Christus blijft, deze heeft beide de Vader en de Zoon.

Zien wij op de lankmoedigheid Gods, dan is het reeds een geruime tijd, dat ik, Geliefden, onder u arbeid in het Woord en in de leer van Christus, onder u, die boven velen van de Heere begenadigd zijt met de openbaring van onze Heere Jezus Christus, hoe Hij de enige Rots des heils, de zekere Toevlucht, de onbedrieglijke troost in leven en sterven en de zalige hoop is van allen, die geloven. Opdat u steeds op Hem zoudt zien en geheel afzien van uzelf en van alles wat zich tegen zijn kennis verheft, hield ik u de beide laatste malen de gemeenschap met de Vader voor, de liefde, welke ons voor altijd in die gemeenschap ten deel wordt, en het buitengewone voorrecht, dat wij in deze gemeenschap hebben, namelijk het gebed: *O Heere! help Uw volk, behoud het!*

O Heere, help mij, behoud mij! Op welk gebed wij de wonderen der macht van Zijn liefde ondervinden. Dan maakt het evenwel een treurigen indruk op mij, wanneer ik verneem, hoezo menigeen uwer de kristallijnen stroom van het water des levens en der enige vertroosting bij zich laat voorbij vlieten, zonder

er uit te drinken; hoe zo menigeen niet met vreugde schept uit de fontein des heils, die toch door de hand der eeuwige genade geopend is tegen de zonde en tegen de onreinheid. (Zach. 13: 1) Al weet ik ook eensdeels, dat een mens geen ding kan aannemen, zo het hem niet uit de hemel gegeven is (Joh. 3: 27), zo moet ik toch anderdeels aan menigeen de vraag voorleggen: of het hem dan niet van de hemel gegeven is, wat hij voor de zaligheid van Zijn ziel nodig heeft, en waarmee hij rijkelijk geholpen is, als het uur van de nood en de dood werkelijk zal gekomen zijn? De Apostel Petrus schrijft: "Benaarstigt u, om Uw roeping en verkiezing vast te maken; want dat doende, zult u nimmermeer struikelen", dat is: dan zult u altijd door alles gelukkig en wel bewaard heen komen, wat het eigen hart, wat de verleider en de wereld u ook in de weg leggen; "en zo zal u rijkelijk toegevoegd worden de ingang in het eeuwige Koninkrijk van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus." (2 Petrus 1: 10, 11) en wederom schrijft hij: "Opschortende de lendenen uws verstands, en nuchteren zijnde, hoopt volkomen op de genade, die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus." (1 Petrus 1:13)

Wat is dat: zijn roeping en verkiezing vastmaken? Wat is het anders dan er acht op slaan, wat ons van de hemel gegeven is? Hoe zal men de lendenen zijns verstands opschorten!, zo niet met de dierbare beloften, welke ons tot het leven en de Godzaligheid zijn geschonken? Hoe zal men "nuchteren zijn", zo niet daardoor, dat men het de duivel en het schroomvallig hart niet gewonnen geve, die beide bij ons willen in verdenking brengen wat ons van de hemel gegeven is. Menig van onze komt na jaar en dag twijfelens geen schrede verder en blijft in de onvruchtbaarheid zitten. Waarom? Omdat hij geen acht slaat op hetgeen hem van de hemel gegeven is; hij blijft nog van de hemel verwachten, wat alreeds in de hemel voor hem bereid is.

Wat is de weg, om tot rust voor de ziel te komen? Is het niet deze, dat ik mij buig onder de wil van God, zoals Hij mij zalig maken en behouden wil. Hij toch zal Zich wel geen wetten laten voorschrijven over de weg en de middelen, door welke Hij ons wil verlost hebben. Wat de hemel alreeds gegeven heeft en wat ons als uit de hemel geopenbaard en voorgehouden wordt, mag ik niet langer uit de hemel verwachten! Zo schrijft de Apostel in zijn Brief aan de Romeinen (Hoofdstuk 10: 6 8): "De rechtvaardigheid, die uit het geloof is, spreekt aldus: Zeg niet in Uw hart: Wie zal in de hemel opklimmen? hetzelfde is Christus van Boven afbrengen. Of: Wie zal in de afgrond neerdalen? hetzelfde is Christus uit de doden opbrengen. Maar wat zegt zij? Nabij u is het Woord, in Uw mond en in Uw hart. Dit is het Woord des geloofs, hetwelk wij prediken."

Wij moeten God hebben, de levende, waarachtige God, wij moeten in de gemeenschap met de Vader en de Zoon bevonden zijn, zo wij verlost willen wezen! Welaan, wij gaan een eeuwigheid tegemoet. Wat is tegenover nood, zonde en dood het onderpand, dat wij de levenden God tot onze God hebben? Wat, dat wij gemeenschap hebben met de Vader en de Zoon? Menigeen zal denken: Wanneer God mij deze zekerheid krachtig in het hart prent, dan zal ik zulks weten! Liefelijk is het, op zo'n buitengewone wijze vertroost te worden. Maar houdt het stand in allerlei aanvechting? Of is het niet veelmeer Gods oogmerk, om door buitengewone vertroosting ons te brengen op de gelegde grond des heils en der rust? Dewijl het laatste waar is, zo moeten wij dienaangaande onderricht zijn, waar voor ons de onbedrieglijke zekerheid te vinden is, dat wij de levenden God en zijn zaligheid deelachtig zijn. Dit wens ik in deze morgenuur u aan te tonen.

Opmerkelijke woorden, woorden van de hoogste eenvoud, nochtans zwaar om te verstaan, want het verstand zou het liever omkeren en aldus zeggen: *Wie de Vader en de Zoon heeft, of: Wie in de gemeenschap met de Vader en de Zoon zich bevindt, deze zal wel in de leer van Christus blijven.* Johannes echter, de Evangelist en Apostel, toont de weg en het middel aan, waardoor een mens zich in de gemeenschap met de Vader en de Zoon bevindt; zo, dat wie het éne heeft, die heeft ook het andere. Volgens de Apostel ligt de zaak niet

zo, dat, wanneer men God heeft, men ook de leer heeft, maar omgekeerd, wanneer men de leer heeft, zo heeft men God.

Hieruit ziet U, Geliefden, dat onze ganse zaligheid op het Woord berust. Dit is een waarheid, die zo getrouw en zeker is, dat ik duizenden tongen zou willen hebben, om haar allen in het hart te prediken; een waarheid echter ook, welke de meesten weinig indachtig zijn; en wederom een waarheid, waartegen het vlees vijandig is, en welke aan de hovaardige geestelijkheid des vleses te eenvoudig voorkomt, om er ook maar een ogenblik met ernst aan te denken. Voor zover echter de verantwoordelijkheid, die ik draag voor Uw zielen, mij er recht toe geeft, wil ik toch met God niet moede worden u deze waarheid voor te houden en in te scherpen.

De Apostel Paulus schrijft in de eerste Brief aan die van Korinthe (Hoofdstuk 15): "Het Evangelie heb ik u verkondigd, u hebt het ook aangenomen; in dit Evangelie staat U; door hetzelfde wordt u ook zalig, indien u het behoudt op zodanige wijze, als ik het u verkondigd heb." Van de eenvoudigheid des Evangelies wijkt men lichter af, dan men zelf wel denkt. Er bestaat een grof overtreden, maar er is ook een meer fijn overtreden; het meer fijne en kwade, het strafwaardigste is wel dit, dat men zich van de eenvoudigheid, die in Christus is, laat afbrengen en tot geestelijke begrippen laat overhalen, die de mens doen duizelen en in de afgrond storten, wanneer hij, gewaarschuwd zijnde, niet tijdig genoeg de voet terugtrekt.

Waarheen moet een mens zich wenden, als hij tot God heen wil, tot de levenden God, zodat men met blijdschap kan zeggen: "De Heere is mijn deel"? Tot het Woord moet hij komen, tot het geschreven Woord, dat zich wel zal betonen een levend Woord te zijn, zodra hij, die zich verloren gevoelt, in de angst van Zijn ziel dat Woord aangrijpt, al ware het ook, dat geheel de hel en het versaagde hart daartegen opkomen. Het licht is niet het eerste geweest, en daarna het Woord, maar het eerste was het Woord: "Daar zij licht!" en er werd licht. Het begin zowel als het voortduren van dit licht, bestaat alleen in zo'n Woord. God spreekt tot een arme, verlorene ziel van "leven" in Zijn woord, en alleen waar het Woord wordt aangenomen, daar wordt Hij aangenomen; daar is en woont Hij met zijn verborgene, maar in nood en dood zich straks zegerijk openbarende tegenwoordigheid. De Heilige Geest verzekert de naar genade hongerende en dorstende ziel van de eeuwige zaligheid, maar Hij doet dat alleen met Zijn woord, en alleen daar, waar men het Woord aangrijpt, werkt en onderhoudt Hij in het verborgen het geloof aan dit Woord, en verzegelt Hij de ziel met en overeenkomstig datzelfde Woord. God, de levende God, is niet verneembaar dan alleen in Zijn woord; Hij is ook niet aan te grijpen met de handen der ziel dan alleen in het Woord, ook niet anders vast te houden dan met datzelfde Woord. Dit zij u allen tot lering en de twijfelmoedigen en versaagden tot troost gezegd: *Wie het Woord heeft, die heeft God, de levenden God.* Maar velen van u zullen dat nauwelijks geloven, ja, niet goed kunnen aannemen. Dat is echter buiten mij; het is nochtans waar, en de duivel kan het niet teniet doen. Johannes, de Evangelist, schrijft het; zo staat het dan daar als een waarheid, welke de Heilige Geest aan Zijnen getuige in de pen heeft gegeven: "Die in de leer van Christus blijft, deze heeft beide de Vader en de Zoon." Bijgevolg heeft ook hij beide, de Vader en de Zoon, die in de leer van Christus is; bijgevolg ook heeft hij beide, de Vader en de Zoon, die de leer van Christus heeft. Die waarheid moeten zij laten staan! Dat kan ons niemand ontwringen.

Onze Heere heeft eens tot Filippus gezegd: "Die Mij gezien heeft, die heeft de Vader gezien." Dat meende Hij toch weiniet van Zijn vlees, van Zijn lichamelijke gestalte, want immers een lichamelijke gestalte had de Vader niet; zo bedoelde Hij dan daarmee Zijn innerlijk Wezen, en wat daaruit te voorschijn kwam, als: Zijn genade, liefde en goedertierenheid, Zijn barmhartigheid en vriendelijkheid, daarenboven al wat Hij zeide en al wat Hij deed. Daarin zien wij en zagen toenmaals de discipelen de Heiland, en in Hem de Vader. De Vader kunnen wij met onze lichamelijke ogen niet zien, de Zoon ook niet. Wat ik echter hebben moet, dat moet ik zien en met de handen kunnen tasten. De Vader en de Zoon nu geven Zich te aanschouwen, geven Zich met de handen te tasten; Zij geven ons de gewisheid, dat Zij met ons zijn, dat Zij woning in ons gemaakt hebben, dat wij de Vader en de Zoon hebben, dat de Vader en de Zoon eeuwig,

eeuwig, ons eigendom zijn, dat wij met de Vader en de Zoon ook alles hebben, wat de Vader en de Zoon zijn, en wat Zij hebben. Deze zekerheid geven Zij ons door de Heilige Geest; maar hoe geven Zij Zich? Hoe hebben wij de Vader en de Zoon? Hoe zijn wij in die gemeenschap? Alleen in het Woord. Immers zo staat er geschreven hier in onze tekst: Die in de leer van Christus blijft, deze heeft beide de Vader en de Zoon.

Mijn Geliefden! God geve u het verstand, zulks te vatten! In de wereld komt er alles tegen op. De leer der Wederdopers, dat het Woord dood is, en dat wij alleen dan er wat aan hebben, als God hetzelfde eerst levend maakt, deze leer heeft bijna alles met zich voortgesleept. Vandaar vooral die veel en grote woorden der opgeblazene mensen, maar wanneer de kracht gezocht wordt, dan wordt die niet gevonden. Ik ken bij eigen ervaring, hoe men zichzelf kan bedriegen; men zit voor het Woord neer, men leest, maar heeft er niets aan, hoe graag men ook een woord van troost daarin zou willen vinden; daar verbeeldt men zich zelf levend te zijn, maar dat het Woord dood is, terwijl men het omkeren moest en deze gevolgtrekking maken: daar ik voor het Woord neerzit en niet getroost word, zo ben ik dood en een lijk gelijk, hetwelk innerlijk nooit warm zal worden, al zonde men het ook bij het heetste vuur houden. Intussen ken ik ook dit bij eigen ervaring, dat God de Heere nu en dan het hart met zo'n macht opent, dat men acht geeft op het Woord, en dat het gehele Woord er ingaat; ook ken ik het onbedrieglijke van deze ondervinding, dat, waar men het Woord aangrijpt, hoezeer ook de ganse hel brult, dat men het niet doen zal, en hart en handen beven van vrees, daarmee bedrogen te zullen uitkomen, en men voorts beneden, onder zich, een eeuwige diepte en boven zich alleen toorn en grimmigheid ziet, en eindelijk men de dood om zich heen en op de lippen heeft, en van nood en benauwdheid der ziel niet meer horen of zien kan, waar men, zeg ik, dan het Woord aangrijpt, men juist dan mét het Woord de Heere bij de zoom Zijns kleeds aangegrepen heeft, en op eens is gestelpt de dood-aanbrengende vloed des bloeds. Wij mensen moeten God hebben. Deze grote, heerlijke, alleen volzalige, rechtvaardige en heilige God, Die aarde en hemel en ook ons geschapen heeft, moet ons heil en deel, ons eeuwig erfdeel zijn. Wij moeten ons bevinden in de gemeenschap met de Vader en de Zoon. Zo wij de Vader en de Zoon niet hebben, dan verkeren en leven wij in het verschrikkelijkste gevaar. Dan volgt op het sterven een ontwaken in de verdoemenis, men is verre, voor eeuwig verwijderd van God, van alle engelen en alle gezaligden. Van nature hebben wij God niet, maar er bestaat vijandschap, van Gods zijde tegen ons, van onze zijde tegen God. Deswege vermaant en roept een Apostel: "Wij zijn gezanten van Christus-wege, alsof God door ons bade: wij bidden van Christus-wege: laat u met God verzoenen!" (2 Kor. 5:20) De vijandschap moet uit het midden weg; de toorn moet van ons weggenomen zijn; ook alle zonden, hoe groot, hoe verschrikkelijk zij ook zijn mogen, alsmede de schuld en de straf. Wij moeten weer tot God gebracht zijn, zodat wij en God, wij en de Vader en de Zoon één zijn; zodat wij Hem weer hebben, de volzalige God, buiten wie en zonder wie slechts dood en omkomen, toorn en vervloeking op ons wachten, mét wie daarentegen wij genade, gerechtigheid en eeuwig leven, vrede en troost der zaligheid hebben tegen elke nood, tegen elke dood.

Nu deze God, deze volzalige, heilige, grote en heerlijke God, zonder Wie wij dood zijn, in Wie alleen wij eeuwig leven kunnen hebben, omdat Hij ons leven is, hoe krijgen wij Hem te zien, hoe hebben wij Hem, hoe hebben wij de Vader en de Zoon? Antwoord. God komt tot ons, als Zijn woord tot ons komt; God geeft Zichzelf, als Hij Zijn woord geeft. Waar Zijn woord is, daar is Hij; waar Zijn woord blijft, blijft Hij, en wanneer wij in Zijn woord blijven, zo blijft Hij in ons, zo hebben wij Hem. Welaan, ik vraag de een en de ander: Bent u wedergeboren? Bent u bekeerde bent u heilig? Hebt u de Vader en de Zoon? En niet alleen ik vraag het, het eigen hart vraagt het. De mens zou willen antwoorden; maar op eens komt een heirleger van zonden en twijfelingen aanrukken, de duivel is hun aanvoerder; de dood dreigt van alle kanten. Hoe ellendig gevoelt zich de mens! Nu een Christen, dan weer niet; nu een kind Gods, dan weer niet! Of ik het ben, ik kan er niet naar vragen; dit is wel zeker: ik heb het er niet naar gemaakt! God is zo groot, zo heerlijk, zo heilig, zo rechtvaardig, en ik ben als het vat, dat Petrus tot zich zag neerdalen, gelijk een groot linnen laken, hetwelk vol was van onreine viervoetige en kruipende dieren. Kan nu zo'n vat te gelijktijd de Vader en de Zoon in zich hebben? Kan de hoogverhevene, heerlijke en heilige God hier in mij waarlijk Zijn beloften vervuld hebben: "Ik zal in hen wonen, en Ik zal hun God zijn?"

Antwoord. Nu ja, God heiligt alles door Zijn tegenwoordigheid.

Maar zou het nu waarlijk waar zijn, dat Hij naar zijn Godheid, Majesteit, genade en Geest bij mij is, zodat ik Hem heb, de volzalige God, als mijn Man, mijn Heiland, Goël en Verlosser? Hoe zal, hoe kan ik mij daarop verlaten bij het gezicht van mijn ellende, bij de angst mijner ziel, bij het gezicht des doods en terwijl ik een inwendige afkeer en weerzin heb van mijn ontbinding en van de grafkuil?

Antwoord. Het Woord alleen kan u zeker doen zijn. Wanneer de Heere Zijn woord geeft, zo geeft Hij Zichzelf. Gelijk een bruidegom alleen door het jawoord verzekerd wordt, dat hij de bruid heeft, zo wordt de ziel verzekerd door het Woord, dat zij de Vader en de Zoon heeft. En gelijk de bruid eerst dan zich aan haar bruidegom geeft, wanneer zij het jawoord hem schenkt, zodat de bruidegom in het jawoord zijn beminde bruid verkrijgt, zo geeft Zich God, wanneer Hij Zijn woord geeft, zo heeft de ziel Hem in het Woord. Dat moet u duidelijk zijn; evenals het u duidelijk moet zijn, dat Christus ten tijde van David in de wereld ingebracht werd (gelijk Paulus dat getuigt) telkens, wanneer David deze of gene Psalm, waarin hij van Christus profeteerde, in de wereld deed weergalmen. (Zie Hebr. 1: 6; 10: 5)

Bevinden Zich dan de Vader en de Zoon in het Woord?

Antwoord. Nee, Zij bevinden Zich niet in het Woord, maar Zij zijn op geen andere wijze voor ons te verkrijgen, te hebben; op geen andere wijze zijn Zij aan te grijpen, op geen andere wijze vast te houden; Zij schenken de genade Hunner gemeenschap met de mens op geen andere wijze dan zo, dat dit geschiede door het Woord. De openbaring, de mededeling Hunner genade, de genadige tegenwoordigheid en inwoning, de bedekking der genade, de bekleding met barmhartigheid, de omhanging met heiligheid geschiedt alles alleen door het Woord. en dit Woord hebben wij te geloven, dat is Gods wil; en aan dit Woord mogen wij ons toevertrouwen met lichaam en ziel, voor tijd en eeuwigheid, omdat het zo Gods wil is. "Zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben en nochtans zullen geloofd hebben!" Zo staat er geschreven. (Joh. 20:29)

"Maar nu dit Woord te geloven, daar komt het juist op aan, dat kan ik niet", zal menigeen tegenwerpen.

Antwoord. Nu ja, wie dat ook kan, zal wel niet meer dan een historisch geloof hebben, waarmee hij zichzelf zal geholpen hebben, weswege ook bij al zijn geloof het werk niet deugen zal. Hier is echter geen spraak van een "kunnen" van de zijde des mensen, maar van een "mogen" van de zijde Gods en van een "moeten" van de zijde des mensen. Is het een mens alleen te doen om zalig te worden, dat is, om de gaven, zo zal hij kunnen geloven, of wel zich het geloof opdringen; is het hem echter te doen om de Vader en de Zoon, is het hem te doen om God, dat hij God hebbe, omdat hij alleen in God voor de eeuwigheid kan rusten, zo zal hij moeten geloven; de nood zal hem dringen. Een oprecht mens, wie het om God te doen is, wie het om de Personen gaat en niet om de gaven, verliest ten laatste alles, zelfs zijn oprechtheid. Wat blijft hem over? Wat zal hem oprichten? Alleen dit éne: "Er staat geschreven"; en alleen op dit éne: "Er staat geschreven", wil ik de geest geven. Alleen met het "Er staat geschreven" sloeg de overste Leidsman en Voleinder des geloofs de verzoeker driemaal af, zodat hij van Hem week; en aan het kruis, waar Hij de vader der leugen overwonnen en ontmaskerd heeft, die dengene, die op de rechte weg is, gedurig toefluistert: "U misleidt zo uzelf, u zult zo bedrogen uitkomen, u zult God tegen u hebben, als u niets anders, niets meer kunt tonen", aan het kruis stierf Hij zonder iets te zien, nadat Hij geroepen had: "Het is volbracht", met de woorden van de 31ste Psalm in het hart en op de lippen: "*Vader! Ik beveel Mijn geest in Uw handen.*"

Van welk Woord nu is het, dat ik spreek? Ik spreek van het Woord, dat aan een zondaar troost geeft, aan een zondaar, wie het om verlossing van Zijn zonden te doen is, wie het gaat om het recht der Wet, om het houden der geboden Gods veelmeer nog dan om zijn eigen zaligheid; maar ach, hij weet niet hoe daartoe te geraken. Ik spreek van een Woord, dat een ellendigen mens, die naar Boven opzucht: "Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?" vertroost, een ellendigen mens, die genade moet gevonden hebben

in de ogen Gods, anders komt hij om; een mens, die God, de God des levens, tot zijn heil en deel begeert, die zich moet bevonden weten in de gemeenschap met de Vader en de Zoon, die de Vader en de Zoon moet hebben, opdat hij voor eeuwig verlost, eeuwig bij zijn Heiland in het Paradijs moge zijn, om Hem in gerechtigheid te aanschouwen en gedurig verzadigd te worden met Zijn Beeld. (Psalm 17:15)

Hoe heet het Woord, dat alleen hem een eeuwige troost kan geven, troost in het leven, troost in het sterven? Het heet: *de leer van Christus*.

Dat toch een ieder van ons in de ure van angst en benauwdheid naga, wat de leer van Christus in zich bevat, opdat hij daarin moge blijven, en dan zal hij spoedig bij zichzelf gewaarworden, dat wie in deze leer is en in deze leer blijft, juist in deze leer in waarheid de Vader en de Zoon heeft; dat de zodanige zich in waarheid in de gemeenschap met de Vader en de Zoon bevindt, zodat hij; de wezenlijkheid daarvan en de zekerheid, dat hij de Vader en de Zoon heeft, indien hij in de leer van Christus is en blijft, nimmermeer te zoeken heeft in hetgeen hij in zichzelf vindt, maar in de leer van Christus. Of wel, wat bevat deze leer in zich? O, zij bevat de zee der volzaligheid Gods, de zee der liefde des Vaders, der genade van Jezus Christus, een zee zonder begin of einde, in wier diepte al onze zonden geworpen zijn, en in wier midden, op een eeuwige rots, een stad ligt, hoger dan al wat hoog genoemd kan worden, een stad, die verblijd wordt door de beekjes der rivier, en in wier midden de Allerhoogste zijn woning heeft. (Psalm 46)

Johannes geeft het in weinige woorden te verstaan, wat deze leer bevat. Jezus Christus, zo schrijft hij, is een in het vlees Gekomene. (1 Joh. 4: 2) Dat is de leer, en wie zich in deze leer bevindt, wie in deze leer blijft, die heeft de Vader en de Zoon, die is heilig door de genadige tegenwoordigheid van deze hoge genadige Personen, Die bij hem woning gemaakt hebben, die is een woonstede Gods in de Geest.

Mijn Broeders, verneemt, hoe het in de hemel met onze zaak gesteld is! Door de ongehoorzaamheid van één mens zijn wij zondaars geworden, zijn wij van God, Die ons leven is, vervreemd; door de gehoorzaamheid van Één zijn wij tot rechtvaardigen gesteld geworden. De Zoon van God Zelf is gekomen, gezonden zijnde van de Vader, en omdat Hij gehoorzaam is geworden tot de dood des kruises, heeft Hij onze verzoening met God teweeggebracht. nu wil de Vader ons aanzien in Zijn Zoon als zijn lieve kinderen, als Zijn heiligen en uitverkorenen. Zonde, schuld en straf, alles kwam op Zijn eigen Kind; op Hem heeft God van onze aller ongerechtigheid doen aanlopen; een vloek werd Hij voor ons, en voor ons ging Hij in de dood. Zo is dan vloek en verdoemenis weggenomen, en hebben wij in Christus gerechtigheid, heiligheid, genade en het eeuwige leven. Christus is de onze, de onze is ook de Vader in de hemel. Maar toen wij van God afvielen, werden wij "vlees"; "vlees", welks aanzijn of bestaan, hoeveel te meer welks denken en doen ten een male boos is en "zonde" tegen de eeuwige Geest. In zulk vlees nu kwam Hij, Die heilig en onschuldig is en was, Die geen zonde gekend heeft; in zulk vlees heeft Hij desniettemin, door de eeuwige Geest ons en alle dingen tot God wedergebracht. Door de genadige toerekening der rechtvaardigheid, welke God aan het geloof toerekent, zijn wij in Christus niet meer in het vlees, maar in de Geest. Zo staat de zaak met ons voor Gods genadetroon, zo anders de Geest van Christus in ons is.

Evenwel, daarvan afgezien, zijn wij nog in het vlees, zijn wij vleselijk, onder de zonde verkocht; en nochtans is er een rechtvaardigheid des levens aanwezig door Jezus Christus, onze Heere, en wij hebben vergunning, recht en bevoegdheid om te geloven, dat wij met Christus zullen leven, dat wij heilig en Gode aangenaam zijn, in weerwil van al het tegenstrijdige. Ja, het vlees-zijn met al wat daaruit voortkomt, dood, duivel en nood, toorn, vloek en verdoemenis, de gehele ellende, die wij dag aan dag gewaarworden, dit alles zal aan ons niets hebben, zal over ons niet heersen, ons niet overwinnen, wanneer wij als genadelozen genade geloven, als onrechtvaardiger gerechtigheid geloven, als doden eeuwig leven geloven, als machtelozen kracht geloven, als onwaardigen aan barmhartigheid vasthouden; want immers ons gehele vlees-zijn, met al wat daarmee verbonden is, alsmede alle machten zijn aan Christus onderworpen, Die door eeuwige Geest in het vlees alles weer terechtgebracht heeft. Het komt er dus op aan, dat wij geloven,

zonder te zien, ons als zondaars aan Christus houden. Want naar het Evangelie is dat van nu aan zonde en overtreding, wanneer wij ons verbeelden nog wat te zijn, nog wat te kunnen en te moeten; en dat is naar het Evangelie heiligheid, wanneer wij in waarheid geloven: "Ik ben dwaas en onverstandig, Christus echter is mijn Leraar, dus: naar zijn leer zal het gaan! Ik ben onrein, Christus echter is mijn zonde en mijn Hogepriester; Hij ging voor mij in het Heiligdom en heeft een eeuwige verlossing teweeggebracht, zo ben ik nochtans heilig; ik kan mezelf niet bewaren, mij niet tegen mijn vijanden verdedigen; Christus echter is mijn Koning, daarom zing ik van overwinning zelfs in het midden van het leger der vijanden; zij kunnen mij allegaar niet houden; allen, die mijn ziel zoeken, moeten mij loslaten. Een woordje uit het grote Boek der leer van Christus! Wie gaf deze leer? De Heilige Geest. Zijn dat woorden van een mens? Kan zo iets gezegd worden, tenzij dat God het is, die het zegt? is niet God bij deze woorden? Zijn niet de Vader en de Zoon tegenwoordig, waar deze woorden geschreven staan, waar zij gesproken, waar zij gelezen worden? Welzalig gij, die in deze leer uw toevlucht zoekt, in deze leer bevonden wordt en in deze leer blijft! U hebt de Vader en de Zoon. Veel zijn de gevaren, om zo ver verleid te worden, dat men geen God meer heeft. De hovaardige geestelijkheid des duivels leert de mensen, dat het nog eerst uit de hemel of uit de afgrond komen moet; de voor God verootmoedigde echter zal het kunnen aannemen, dat, waar hij het woord heeft: "Christus Jezus is in de wereld gekomen, om de zondaren zalig te maken", hij ook de Vader en de Zoon heeft; en wie daarbij blijft, diens weg gaat wel door de diepte, maar aan het einde staan zijn voeten toch in de poorten van Jeruzalem, en ... hij ziet Rome opgegaan in rook! Zo is hij dan staande gebleven in het eeuwig-blijvend Woord des Heeren, terwijl alle anderen gevallen zijn, omdat hun de leer van Christus niet genoegzaam was. AMEN

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 1 Juli 1849, 's voormiddags.